

USPEŠNOST POLICIJSKIH POSTAJ - OCENE ŽUPANOV IN SVETNIKOV

Povzetek: *Avtor se v prispevku ukvarja z vprašanjem odnosa med policijskimi organizacijami in lokalnimi skupnostmi. V uvodnem delu prispevka na teoretični ravni obravnava vprašanje odnosa med lokalnimi skupnostmi in policijskimi organizacijami, v osrednjem delu prispevka pa prikazuje rezultate raziskave, ki je bila opravljena v maju in juniju 2002 na vzorcu 2300 županov in svetnikov v 128 občinah v Republiki Sloveniji. Temeljni namen raziskave je bil dobiti odgovore na vprašanja, kako župani in svetniki ocenjujejo delo policijskih postaj na naslednjih področjih: zadovoljstvo z delom policijskih postaj, stopnja njihovega varnostnega počutja v kraju bivanja, stopnja njihove podpore policijskemu delu, ocene možnosti in želja njihovega vpliva na delo policijskih postaj in stopnja njihovega zadovoljstva s posameznimi segmenti dela policijskih postaj. Avtor je med drugim ugotovil, da župani in svetniki najbolje ocenjujejo stopnjo svoje podpore policijskemu delu, sledi stopnja zadovoljstva z delom policijskih postaj, nekoliko nižje ocenjujejo stopnjo zadovoljstva s posameznimi segmenti dela policijskih postaj in stopnjo varnostnega počutja v kraju bivanja, najslabše pa ocenjujejo možnosti in želje po vplivanju na delo policijskih postaj.*

Ključni pojmi: *lokalna skupnost, občina, policijska postaja, uspešnost, župani, svetniki, ocenjevanje dela.*

Uvod

Odnos med nekdanjimi občinami in policijskimi postajami je bil pred sprejetjem zakonodaje o lokalni samoupravi bistveno drugačen kot je danes. Vse od leta 1968 so bile nekdanje občine ustanoviteljice policijskih postaj, ki so hkrati skrbele za materialne pogoje njihovega delovanja. Komandirji policijskih postaj so bili imenovani s strani nekdanjih skupščin občin, zato so bili za svoje delo in delo policijskih postaj odgovorni nekdanjim občinam.

Tak odnos je bil mogoč v pogojih nekdanjega sistema. Po uvedbi klasične lokalne samouprave, pa se je ta odnos bistveno spremenil, saj so policijske posta-

* Vinko Gorenak, doktor organizacijskih znanosti, Ministrstvo za notranje zadeve R Slovenije.

je postale del klasičnega sistema državne uprave. Vezi med lokalno skupnostjo in policijsko postajo so postale glede na veljavna zakonska določila bolj ohlapne.

Seveda pa se je potrebno zavedati pomembnosti sodelovanja med lokalnimi skupnostmi in policijskimi postajami, saj je tako sodelovanje še kako pomembno za obe strani. Na eni strani gre za vprašanja zagotavljanja varnosti v lokalnih skupnostih, za kar so le-te še posebej zainteresirane, na drugi strani pa obstaja tak interes tudi na strani policijskih postaj, ki lahko s pomočjo lokalne skupnosti in njenega prebivalstva uspešneje opravljajo svoje delo.

V tem prispevku bomo skušali vsaj delno prispevati k odgovoru na vprašanje, kakšen je odnos med policijskimi postajami in predstavniki lokalnih skupnosti v tem obdobju, konkretnije, kako predstavniki lokalnih skupnosti ocenjujejo delo policijskih postaj.

Splošne ugotovitve o odnosu policijskih organizacij in okolja

V novejšem času je za policijske organizacije značilno, da vse bolj spreminjajo svoj način dela. Če je za policijske organizacije v preteklosti veljalo, da so militaristično, hierarhično organizirane in centralizirano vodene, za sodobne policijske organizacije velja, da se čedalje bolj decentralizirajo in čedalje bolj usmerjajo k skupnostim, v katerih delujejo. Priča smo tudi korenitim spremembam v filozofiji delovanja policijskih organizacij, ki čedalje bolj opuščajo tako imenovano retroaktivno delovanje, torej reagiranje na že izvršena inkriminirana dejanja, in se čedalje bolj približujejo proaktivnemu načinu svojega delovanja, torej zlasti preprečevanju inkriminiranih dejanj. Za tak način delovanja policijskih organizacij pa je bistvenega pomena sodelovanje javnosti oziroma lokalne skupnosti, kjer policijske organizacije delujejo. Koliko je naša policija spremenila svoj način delovanja v zadnjem obdobju je seveda stvar ustreznih proučevanj, a s tem vprašanjem se v pričujočem prispevku ne bomo ukvarjali. V nadaljevanju si zato pogledjmo nekaj teoretičnih spoznanj na temo sodelovanja policijskih organizacij z okoljem svojega delovanja.

Za uspešno opravljanje policijskih nalog je posebnega pomena podpora najširše javnosti. Policijo zato večinoma definiramo kot javno službo, ki deluje po volji države s strinjanjem najširše javnosti. "Ideja javnosti implicira, da obstajajo mehanizmi pridobivanja strinjanja javnosti z legitimnostjo dejavnosti javne uprave, torej tudi policijskih organizacij s pojmovanjem njene učinkovitosti in z načini izvrševanja dejavnosti" (Harmon, 1981: 13).

Masterson (1989: 13) govori o kakovosti storitev javnih služb in navaja, da je potrebno upoštevati, da je policija specifična služba s posebnimi dilemami, ki se začnejo že pri določanju njene vloge v družbi. Od drugih javnih služb se policija razlikuje v tem, da za opravljanje svoje dejavnosti potrebuje podporo in sodelovanje javnosti. Storitve drugih javnih služb so javnosti potrebne v več ali manj direktnem in očitnem smislu, druge pa lahko zadovoljijo javnost brez njenega direktnega sodelovanja, zato ker za njih delež storitev opravi policija.

Policija mora imeti v demokratičnih državah podporo javnosti, če želi opravljati svoje naloge uspešno. Javnost se mora izreči kaj želi od policije. Parlament mora vlogo policije v državi in posledično, koliko svobode želijo državljani opustiti, da bi bili varni pred kriminalom. Pa tudi kaj in koliko želijo tolerirati, da bi se počutili varneje pred policijo. Določene stvari v nekaterih državah nekateri vidijo kot znake policijske države, drugod to imenujejo znake demokratičnih načel. Iste stvari v zvezi s tem nekateri imenujejo brezzakonje, drugi pa nujnost za zaščito državljskih pravic (Hunter, 1990).

Ker je policija najbolj viden del v procesu izvajanja zakonov, javnost tudi največ pričakuje od nje zlasti pri ohranjanju reda in družbene stabilnosti. Možnosti policije pri doseganju tega pa so omejene. Pogosto se v javnosti zahteva več od policije, kot pa so njene pristojnosti, zlasti ko bi ljudje radi čimprej stabilizirali določene varnostne situacije. Navadno pa je v javnosti prisotna bojazen pred preseganjem zakonskih pooblastil in zlorabami. Javnost policijskega dela pomeni tudi zunanjo kontrolo delovanja policijske organizacije. Tam, kjer so bolj nezaupljivi do policije, kjer se želijo zavarovati pred preveliko policijsko diskrecijsko pravico in pred možnimi zlorabami, je tudi kontrola bolj organizirana. Z možnostjo javne kontrole je dana tudi možnost vplivanja na policijsko delo (Hunter, 1990).

Nekateri avtorji, na primer More et al., (1999: 211), navajajo več ključnih pokazateljev uspešnosti policistov, med drugim navajajo odziv javnosti v smislu pritožb ter odziv javnosti v smislu zadovoljstva z delom policistov.

Dosedanje raziskave kažejo na velik pomen dobrih odnosov med policijskimi organizacijami in skupnostmi, kjer te delajo. S tem vprašanjem se je ukvarjalo očitno veliko število avtorjev, zato si nekatere njihove ugotovitve pogledjmo nekoliko natančneje. Splošno o tem odnosu govori Leclerc (1988: 203-213), ki ugotavlja, da je med policijsko organizacijo in skupnostjo prišlo v zadnjem obdobju do določenih sprememb. Skupnost je pridobila določen vpliv na delovanje policije, hkrati pa je potrebno, da policija zadrži določen nivo avtoritete v razmerju do skupnosti, kajti le to zagotavlja njeno uspešnost.

Odnosu med policijskimi organizacijami in skupnostjo, v povezavi z uspešnostjo policijskih organizacij namenja pozornost več avtorjev, hkrati pa omenjajo tudi druge okoliščine menedžerjev policijskih organizacij. Bloch in Weidman (1975) v svojem priročniku govorita o tem, kako naj policijski vodje izboljšajo uspešnost policijskih organizacij. Avtorja poudarjata, da na uspešnost policijske organizacije vplivajo tudi odnosi med policijsko organizacijo in javnostjo.

Richards (1992: 10-20) govori o uspešnosti policije z vidika komunikacije med policijo in skupnostjo, kjer policijska organizacija deluje. Ugotavlja, da je za uspešno delovanje policijske organizacije zelo pomembna visoka pozitivna komunikacija med policijsko organizacijo in skupnostjo. Neuspešnost policije je po njegovem mnenju takoj zaznavna, če se poruši pozitivna komunikacija med policijo in skupnostjo.

Iz gornjih ugotovitev jasno izhaja pomembnost komunikacije in stopnje sodelovanja policijskih organizacij z javnostjo oziroma skupnostmi, kjer policijske organizacije delujejo.

Metodologija

Da bi skušali vsaj delno prispevati k oceni stanja na področju odnosov naših policijskih postaj z lokalnimi skupnostmi, kjer delujejo, smo uporabili ustrezne podatke, pridobljene s pomočjo širše raziskave, ki je zajela 128 občin in 2300 županov in svetnikov, ki smo jim poslali poseben vprašalnik (ena od treh raziskav avtorja v okviru priprave doktorske disertacije). Anketiranje v okviru omenjene raziskave je bilo opravljeno v maju in juniju 2002. Na anketni vprašalnik je odgovorilo 718 županov in svetnikov, ki smo jih zajeli v raziskavo. V raziskavo smo zajeli tistih 128 občin, ki se teritorialno popolnoma pokrivajo z 39 policijskimi postajami s splošnim delovnim področjem.

Osnovni namen naše raziskave je bil proučevati stopnjo zadovoljstva županov in svetnikov občin z delom policistov policijskih postaj. V tem kontekstu smo jim zastavili več sklopov vprašanj, ki so se nanašala na:

- * Stopnjo zadovoljstva z delom policijskih postaj.
- * Stopnjo varnostnega počutja v kraju bivanja.
- * Stopnjo podpore policijskemu delu.
- * Ocene možnosti in želja vplivanja na delo policijskih postaj.
- * Stopnjo zadovoljstva s posameznimi segmenti dela policijskih postaj.

Anketiranci so na petstopenjski lestvici ocenjevali delo policistov policijskih postaj, pri čemer je ocena 1 pomenila, da trditev sploh ne drži, ocena 2 je pomenila, da trditev drži v manjši meri, ocena 3 je pomenila, da trditev drži v srednji meri, ocena 4 je pomenila, da trditev drži v veliki meri, ocena 5 pa je pomenila, da trditev drži v zelo veliki meri.

Analiza podatkov

Analiza splošnih podatkov

V vzorec županov in svetnikov smo zajeli 718 anketirancev, od tega je spol navedlo 716 anketirancev, med katerimi jih je bilo 600 moškega spola in 116 ženskega spola. Podatke prikazujemo na Tabeli 1.

TABELA 1: ŠTEVILO ANKETIRANCEV.

Število	Skupni odstotek	Odstotek znanih
600	83,6	83,8
116	16,2	16,2
2	0,3	
718	100	100

Zanimivi so tudi podatki o starosti anketirancev. Splošne in skupne podatke o starosti anketirancev prikazujemo na Tabeli 2.

TABELA 2: SPLOŠNI IN SKUPNI PODATKI O STAROSTI ANKETIRANCEV.

Število odgovorov	714
Neznana starost	4
Povprečna starost	49,9
Standardni odklon	10,49
Minimalna starost	23
Maksimalna starost	79

Iz gornje tabele je razvidno, da je podatke o starosti navedlo 714 anketirancev in da je znašala povprečna starost anketirancev 49,9 let, da so bili najmlajši anketiranci stari 23 let najstarejši pa 79 let.

V nadaljevanju nas je zanimala izobrazbena struktura anketirancev. Ti podatki so razvidni iz Tabele 3.

TABELA 3: IZOBRAZBENA STRUKTURA ANKETIRANCEV.

Stopnja izobrazbe	Število odgovorov	Odstotek	Skupni odstotek
Osnovna	23	3,2	3,2
Poklicna	53	7,4	10,6
Srednja	228	31,8	42,4
Višja	153	21,3	63,7
Visoka strokovna	43	6,0	69,7
Univerzitetna	182	25,4	95,1
Magisterij	21	2,9	98,0
Doktorat	14	2,0	
Skupaj	717	100	100

Kot je razvidno iz gornje tabele, je podatke o izobrazbi navedlo skupno 717 anketirancev, od tega jih je imelo 23 ali 3,2% samo osnovnošolsko izobrazbo, 53 anketirancev ali 7,4% jih je imelo poklicno izobrazbo, 228 anketirancev ali 31,8% je imelo srednjo izobrazbo, 153 anketirancev ali 21,3% je imelo višjo izobrazbo, 43 anketirancev ali 6% je imelo visoko strokovno izobrazbo, sledi 182 anketirancev ali 25,4%, ki je imelo univerzitetno izobrazbo, 21 anketirancev ali 2,9% je imelo magisterij in 14 anketirancev ali 2% je imelo doktorat znanosti.

Anketiranci so navedli tudi podatek o zakonskem stanu. Podatki so razvidni iz Tabele 4.

TABELA 4: ZAKONSKI STAN ANKETIRANCEV.

Zakonski stan	Število odgovorov	Odstotek
Poročen	598	83,8
Samski	54	7,6
Razvezan	16	2,2
Vdovec	18	2,5
Zunaj zakonska skupnost	28	3,9
Skupaj	714	100

Kot je razvidno iz gornje tabele, je podatek o zakonskem stanu navedlo 714 anketirancev, od tega jih je bilo 598 ali 83,8% poročenih, 54 ali 7,6% anketirancev je bilo samskih in 16 anketirancev ali 2,2% je bilo razvezanih, 18 anketirancev ali 2,5% je bilo ovdovelih, 28 anketirancev ali 3,9 pa je živelo v izvenzakonski skupnosti.

Anketiranci so navedli tudi podatke o kraju stalnega bivališča. Podatki so razvidni iz Tabele 5.

TABELA 5: KRAJ BIVANJA ANKETIRANCEV.

Kraj bivanja	Število odgovorov	Odstotek
Vas	327	45,7
Trg	114	15,9
Malo mesto	197	27,6
Veliko mesto	77	10,8
Skupaj	715	100

Kot je razvidno iz gornje tabele je podatek o kraju bivanja navedlo 715 anketirancev. Največ anketirancev, in sicer 327 ali 45,7% je živelo na vasi, sledi 197 anketirancev ali 27,6%, ki so živeli v malem mestu, ter 114 anketirancev ali 15,9%, ki so navedli, da živijo v trgu, ter 77 anketirancev ali 10,8%, ki so živeli v velikem mestu.

Anketiranci so navedli tudi upravno enoto pod območje katere sodi njihova občina (območje vsake v anketo zajete policijske postaje se teritorialno pokriva z območjem upravne enote). Konkretni podatki so razvidni iz Tabele 6.

TABELA 6: ŠTEVILO ANKETIRANCEV PO UPRAVNIH ENOTAH.

Upravna enota	Število odgovorov	Odstotek
Celje	35	4,9
Velenje	25	3,5
Laško	17	2,4
Slovenske Konjice	18	2,5
Žalec	6	0,8
Mozirje	21	2,9
Šentjur pri Celju	11	1,5
Krško	8	1,1
Sevnica	7	1,0
Koper	9	1,3
Izola	1	0,1
Piran	5	0,7
Radovljica	24	3,3
Škofja Loka	32	4,5
Ljubljana Center	5	0,7
Ljubljana Vič	33	4,6
Ljubljana Šiška	8	1,1
Ljubljana Bežigrad	7	1,0
Ljubljana Moste	7	1,0
Trbovlje	31	4,3
Domžale	41	5,7
Grosuplje	17	2,4
Vrhnika	21	2,9
Kamnik	19	2,6
Litija	15	2,1
Ptuj	38	5,3
Slovenska Bistrica	12	1,7
Šentilj	12	1,7
Lenart	21	2,9
Murska Sobota	52	7,2
Nova Gorica	34	4,7
Ajdovščina	13	1,8
Idrija	8	1,1
Tolmin	9	1,3
Novo mesto	36	5,0
Trebnje	2	0,3
Postojna	19	2,6
Ravne na Koroškem	25	3,5
Slovenj Gradec	14	1,9
Skupaj	718	100

Analiza odgovorov anketirancev

V nadaljevanju si pogledjmo rezultate odgovorov anketirancev. Tem smo zastavili več skupin vprašanj, ki so se nanašala na delo policijskih postaj, pod katere območje sodi njihova občina. Skupine vprašanj so se nanašale na naslednja področja:

- * Stopnja zadovoljstva z delom policijske postaje.
- * Stopnja varnostnega počutja v kraju bivanja.
- * Stopnja podpore policijskemu delu.
- * Ocena možnosti in želja vpliva na delo policijske postaje.
- * Stopnja zadovoljstva s posameznimi segmenti dela policijske postaje.

Stopnja zadovoljstva anketirancev z delom policijske postaje

V okviru prve skupine vprašanj, ki so se nanašala na stopnjo zadovoljstva z delom policijske postaje, so anketiranci odgovarjali na naslednja vprašanja:

- * V kolikšni meri je delo policistov vaše policijske postaje uspešno?
- * V kolikšni meri je delo policistov vaše policijske postaje zakonito?
- * V kolikšni meri obravnava vaša policijska postaja vse osebe nepristransko?
- * V kolikšni meri ste zadovoljni z delom policistov vaše policijske postaje?

684

Rezultati odgovora anketirancev na to skupino vprašanj so razvidni iz Tabele 7.

TABELA 7: ODGOVORI ANKETIRANCEV NA SKUPINO VPRAŠANJ V ZVEZI S STOPNJO ZADOVOLJSTVA Z DELOM POLICIJSKE POSTAJE.

	Število odgovorov	Srednja vrednost odgovorov	Standardni odklon
Je delo policistov vaše policijske postaje uspešno	701	3,22	0,74
Je delo policistov vaše policijske postaje zakonito	688	3,88	0,67
Obravnava vaša policijska postaja vse osebe nepristransko	681	3,24	0,91
Ste zadovoljni z delom policistov vaše policijske postaje	703	3,36	0,94

Iz gornje tabele lahko vidimo, da anketiranci z najvišjo oceno ocenjujejo zakonitost dela policijskih postaj, sledi zadovoljstvo z delom policistov policijskih postaj, nižje anketiranci ocenjujejo nepristranskost obravnave vseh oseb s strani policistov njihovih policijskih postaj, najslabše pa anketiranci ocenjujejo uspešnost dela policijskih postaj.

Zanimalo nas je tudi, če obstaja povezanost med starostjo anketirancev in njihovo izobrazbeno strukturo na eni strani ter med omenjenimi spremenljivkami te skupine. Za omenjene spremenljivke smo opravili analizo povezanosti (Pearsonov korelacijski koeficient). Statistično pomembne povezave so prikazane na Tabeli 8.

TABELA 8: IZRAČUN KORELACIJ MED POSAMEZNI MI SPREMENLJIVKAMI.

	Starost anketirancev	Izobrazba anketirancev
Je delo policistov vaše policijske postaje uspešno		
Je delo policistov vaše policijske postaje zakonito		,115**
Obravnava vašo policijsko postajo vse osebe nepristransko	,099**	
Ste zadovoljni z delom policistov vaše policijske postaje		

** $p = 0.01$.

* $p = 0.05$

Iz gornje tabele lahko ugotovimo, da se starost anketirancev pozitivno povezuje z oceno, da policijske postaje obravnavajo vse osebe nepristransko. To pomeni, da starejši anketiranci bolj pogosto pozitivno ocenjujejo, da policijske postaje obravnavajo vse osebe nepristransko, kot mlajši anketiranci. Izobrazba anketirancev pa se pozitivno povezuje z oceno anketirancev, da je delo policistov policijskih postaj zakonito, kar pomeni, da bolj izobraženi anketiranci pogosteje pozitivno ocenjujejo zakonitost dela policistov policijskih postaj kot manj izobraženi anketiranci.

V nadaljevanju smo opravili tudi analizo razlik glede na spol anketirancev. Pri tem smo ugotovili, da glede na spol anketirancev ne prihaja do statistično pomembnih razlik pri nobeni spremenljivki te skupine.

Stopnja varnostnega počutja anketirancev v kraju bivanja

V okviru druge skupine vprašanj, ki so se nanašala na stopnjo zadovoljstva z delom policijske postaje, so anketiranci odgovarjali na naslednja vprašanja:

- * V kolikšni meri se podnevi počutite varne v svojem bivalnem okolju?
- * V kolikšni meri se ponoči počutite varne v svojem bivalnem okolju?

* V kolikšni meri se zaradi strahu pred nevarnostmi v večernem in nočnem času izogibate določenim predelom vašega mesta in ali kraja ali za to ne greste ven?

Rezultati odgovor anketirancev na to skupino vprašanj so razvidni iz Tabele 9.

TABELA 9: ODGOVORI ANKETIRANCEV NA SKUPINO VPRAŠANJ V ZVEZI S STOPNJO VARNOSTNEGA POČUTJA V KRAJU BIVANJA.

	Število odgovorov	Srednja vrednost odgovorov	Standardni odklon
Se podnevi počutite varne v svojem bivalnem okolju	707	4,22	0,75
Se ponoči počutite varne v svojem bivalnem okolju	704	3,75	0,92
Se zaradi strahu pred nevarnostmi v večernem in nočnem času izogibate določenim predelom vašega mesta ali kraja ali za to ne greste ven	705	1,87	1,09

Iz gornje tabele lahko vidimo, da anketiranci z najvišjo oceno ocenjujejo stopnjo varnostnega počutja v svojem bivalnem okolju podnevi, da pa se anketiranci v svojem bivalnem okolju ponoči počutijo že precej manj varne. Tudi podatek o izogibanju določenim predelom mest ali krajev zaradi nevarnosti je relativno ugoden, saj anketiranci ocenjujejo, da to počno v manjši meri.

Zanimalo nas je tudi, če obstaja povezanost med starostjo anketirancev in njihovo izobrazbeno strukturo na eni strani ter med omenjenimi spremenljivkami te skupine. Za omenjene spremenljivke smo opravili analizo povezanosti (Pearsonov korelacijski koeficient). Statistično pomembne povezave so prikazane v Tabeli 10.

TABELA 10: IZRAČUN KORELACIJ MED POSAMEZNIMI SPREMENLJIVKAMI.

	Starost anketirancev	Izobrazba anketirancev
Se podnevi počutite varne v svojem bivalnem okolju	-,124**	
Se ponoči počutite varne v svojem bivalnem okolju	-,077**	
Se zaradi strahu pred nevarnostmi v večernem in nočnem času izogibate določenim predelom vašega mesta ali kraja ali za to ne greste ven		

** p = 0.01.

* p = 0.05

Iz gornje tabele lahko ugotovimo, da se starost anketirancev negativno povezuje s stopnjo varnostnega občutka v kraju bivanja podnevi in ponoči. To pomeni, da se starejši anketiranci tako podnevi kot tudi ponoči počutijo manj varne v svojih bivalnih okoljih kot mlajši anketiranci. Nadalje lahko vidimo, da se izobrazbena struktura anketirancev ne povezuje z nobeno spremenljivko te skupine.

V nadaljevanju smo tudi za to skupino spremenljivk opravili analizo razlik glede na spol anketirancev. Pri tem smo ugotovili, da glede na spol anketirancev ne prihaja do statistično pomembnih razlik pri nobeni spremenljivki te skupine.

Stopnja podpore anketirancev policijskemu delu

V okviru tretje skupine vprašanj, ki so se nanašala na stopnjo zadovoljstva z delom policijske postaje, so anketiranci odgovarjali na naslednja vprašanja:

- * V kolikšni meri ste seznanjeni z delom policijske postaje?
- * V kolikšni meri ste pripravljeni sodelovati s policisti vaše policijske postaje pri reševanju varnostnih problemov vašega kraja?
- * V kolikšni meri ste pripravljeni sodelovati s policisti vaše policijske postaje pri reševanju vaših morebitnih varnostnih problemov?
- * V kolikšni meri uživajo policisti vaše policijske postaje, pri opravljanju svojih nalog, vašo podporo?

Rezultati odgovor anketirancev na to skupino vprašanj so razvidni iz Tabele 11.

TABELA 11: ODGOVORI ANKETIRANCEV NA SKUPINO VPRAŠANJ V ZVEZI S STOPNJO PODPORE POLICIJSKEMU DELU.

	Število odgovorov	Srednja vrednost odgovorov	Standardni odklon
Ste seznanjeni z delom policijske postaje	706	2,96	0,97
Ste pripravljeni sodelovati s policisti vaše policijske postaje pri reševanju varnostnih problemov vašega kraja	704	4,00	0,85
Ste pripravljeni sodelovati s policisti vaše policijske postaje pri reševanju vaših morebitnih varnostnih problemov	699	4,13	0,81
Uživajo policisti vaše policijske postaje, pri opravljanju svojih nalog, vašo podporo	699	4,02	0,86

688

Iz gornje tabele lahko vidimo, da anketiranci z najvišjo oceno ocenjujejo njihovo pripravljenost za sodelovanje s policisti policijskih postaj pri reševanju morebitnih lastnih varnostnih problemov, sledi stopnja splošne podpore anketirancev delu policijskih postaj, nato sledi pripravljenost anketirancev za sodelovanje s policijskimi postajami pri reševanju varnostnih problemov njihovega kraja bivanja, najmanj pa so anketiranci seznanjeni z delom policijskih postaj v kraju bivanja.

Zanimalo nas je tudi, če obstaja povezanost med starostjo anketirancev in njihovo izobrazbeno strukturo na eni strani ter med omenjenimi spremenljivkami te skupine. Za omenjene spremenljivke smo opravili analizo povezanosti (Pearsonov korelacijski koeficient).

Ugotovili smo, da se starost anketirancev, kot tudi njihova izobrazbena struktura, ne povezuje z nobeno spremenljivko te skupine.

V nadaljevanju smo tudi za to skupino spremenljivk opravili analize razlik glede na spol anketirancev. Pri tem smo ugotovili, da glede na spol anketirancev ne prihaja do statistično pomembnih razlik pri nobeni spremenljivki te skupine.

Ocena možnosti in želja vpliva anketirancev na delo policijske postaje

V okviru četrte skupine vprašanj, ki so se nanašala na želje in možnosti anketirancev, da vplivajo na delo policijskih postaj, smo anketirancem zastavili samo naslednji dve vprašanji:

- * Ali lahko vplivate na delo vaše policijske postaje?
- * Ali želite vplivati na delo vaše policijske postaje?

Rezultati odgovor anketirancev na to skupino vprašanj so razvidni iz Tabele 12.

TABELA 12: ODGOVORI ANKETIRANCEV V ZVEZI Z MOŽNOSTMI IN ŽELJAMI, DA VPLIVAJO NA DELO POLICIJSKIH POSTAJ.

	Število odgovorov	Srednja vrednost odgovorov	Standardni odklon
Lahko vplivate na delo vaše policijske postaje	701	2,01	0,94
Želite vplivati na delo vaše policijske postaje	696	3,24	1,06

Iz gornje tabele lahko vidimo, da anketiranci relativno zelo nizko ocenjujejo svoje možnosti, da bi vplivali na delo policijskih postaj, očitno pa so njihove želje po vplivu na delo policijskih postaj bistveno višje.

Zanimalo nas je tudi, če obstaja povezanost med starostjo anketirancev in njihovo izobrazbeno strukturo na eni strani ter med omenjenimi spremenljivkami te skupine. Za omenjene spremenljivke smo opravili analizo povezanosti (Pearsonov korelacijski koeficient).

Ugotovili smo, da se starost anketirancev in njihova izobrazbena struktura ne povezuje z nobeno spremenljivko te skupine.

V nadaljevanju smo tudi za to skupino spremenljivk opravili analizo razlik glede na spol anketirancev. Pri tem smo ugotovili, da glede na spol anketirancev ne prihaja do statistično pomembnih razlik pri nobeni spremenljivki te skupine.

Stopnja zadovoljstva anketirancev s posameznimi segmenti dela policijskih postaj

V okviru pete skupine vprašanj, ki so se nanašala na stopnjo zadovoljstva anketirancev s posameznimi segmenti dela policijskih postaj, smo anketirancem zastavili naslednja vprašanja:

- * V kolikšni meri ste zadovoljni z zakonitostjo dela policistov?
- * V kolikšni meri ste zadovoljni z nepristranskostjo pri obravnavanju vseh posameznikov?
- * V kolikšni meri ste zadovoljni z vljudnostjo policistov pri postopkih?
- * V kolikšni meri ste zadovoljni z uspešnostjo policistov pri preganjanju kršiteljev zakonov?

- * V kolikšni meri ste zadovoljni s hitrostjo ukrepanja pri interventnih primerih?
- * V kolikšni meri ste zadovoljni z načinom obveščanja javnosti o policijskem delu?
- * V kolikšni meri ste zadovoljni s pripravljenostjo policistov za pomoč posameznikom?
- * V kolikšni meri ste zadovoljni s skrbjo za oškodovance in žrtve inkriminiranih dejanj?
- * V kolikšni meri ste zadovoljni s prizadevanji za varnost s preventivnimi nasveti?

Rezultati odgovorov anketirancev na to skupino vprašanj so razvidni iz Tabele 13.

TABELA 13: ODGOVORI ANKETIRANCEV V ZVEZI S STOPNJO ZADOVOLJSTVA S POSAMEZNIMI SEGMENTI DELA POLICIJSKIH POSTAJ.

	Število odgovorov	Srednja vrednost odgovorov	Standardni odklon
Z zakonitostjo dela policistov	684	3,56	0,70
Z nepristranskostjo pri obravnavanju vseh posameznikov	682	3,30	0,86
Z vljudnostjo policistov pri postopkih	706	3,53	0,85
Z uspešnostjo policistov pri preganjanju kršiteljev zakonov	702	2,88	0,88
S hitrostjo ukrepanja pri interventnih primerih	704	3,21	0,94
Z načinom obveščanja javnosti o policijskem delu	707	2,93	0,99
S pripravljenostjo policistov za pomoč posameznikom	699	3,44	0,88
S skrbjo za oškodovance in žrtve inkriminiranih dejanj	688	3,20	0,85
S prizadevanji za varnost s preventivnimi nasveti	700	3,35	0,95

Iz gornje tabele lahko razberemo, da anketiranci najvišje ocenjujejo zadovoljstvo z zakonitostjo dela policistov policijskih postaj, sledi zadovoljstvo z vljudnostjo policistov in pripravljenost policistov za pomoč posameznikom. Nekoliko slabše anketiranci ocenjujejo prizadevanja policistov za varnost s preventivnimi nasveti, nepristranskost policistov pri obravnavanju posameznikov in hitrost policistov pri ukrepanju v interventnih primerih. Najslabše pa anketiranci ocenjujejo skrb policistov za oškodovance in žrtve inkriminiranih dejanj, zadovoljstvo z načinom obveščanja javnosti in uspešnost policistov pri preganjanju kršiteljev.

Zanimalo nas je tudi, če obstaja povezanost med starostjo anketirancev in njihovo izobrazbeno strukturo na eni strani ter med omenjenimi spremenljivkami te skupine. Za omenjene spremenljivke smo opravili analizo povezanosti (Pearsonov korelacijski koeficient). Statistično pomembne povezave so prikazane v Tabeli 14.

TABELA 14: IZRAČUN KORELACIJ MED POSAMEZNIMI SPREMENLJIVKAMI.

	Starost anketirancev	Izobrazba anketirancev
Z zakonitostjo dela policistov		,094**
Z nepristranskostjo pri obravnavanju vseh posameznikov		,091*
Z vljudnostjo policistov pri postopkih		
Z uspešnostjo policistov pri preganjanju kršiteljev zakonov	,122**	-,092*
S hitrostjo ukrepanja pri interventnih primerih		
Z načinom obveščanja javnosti o policijskem delu		
S pripravljenostjo policistov za pomoč posameznikom	,116**	
S skrbjo za oškodovance in žrtve inkriminiranih dejanj	,129**	-,081*
S prizadevanji za varnost s preventivnimi nasveti		-,076*

** p = 0.01.

* p = 0.05

Iz gornje tabele lahko ugotovimo, da se starost anketirancev pozitivno povezuje z oceno, da policisti uspešno preganjajo kršitelje zakonov, pripravljenost policistov za pomoč posameznikom in skrbjo policistov za oškodovance in žrtve inkriminiranih dejanj. To pomeni, da starejši anketiranci bolj pogosto pozitivno ocenjujejo, da policisti uspešno preganjajo kršitelje zakonov, da so policisti pripravljeni pomagati posameznikom in da skrbijo za oškodovance in žrtve inkriminiranih dejanj kot mlajši anketiranci.

Prav tako lahko vidimo, da se izobrazba anketirancev pozitivno povezuje z oceno anketirancev, da policisti zakonito opravljajo svoje delo in da policisti nepristransko obravnavajo vse posameznike. To pomeni, da višje izobraženi anketiranci bolj pogosto pozitivno ocenjujejo zakonitost opravljanja nalog policistov in nepristanskost policistov pri obravnavanju posameznikov kot nižje izobraženi anketiranci.

Vidimo, da se izobrazba anketirancev negativno povezuje z uspešnostjo policistov pri preganjanju kršiteljev zakonov in skrbjo policistov za oškodovance in žrtve kaznivih dejanj ter z oceno anketirancev o prizadevanjih policistov za varnost s preventivnimi nasveti. To pomeni, da višje izobraženi anketiranci manj pogosto pozitivno ocenjujejo uspešnost policistov pri preganjanju kršiteljev zakonov, skrb policistov za oškodovance in žrtve kaznivih dejanj ter prizadevanja policistov za varnost s preventivnimi nasveti kot nižje izobraženi anketiranci.

V nadaljevanju smo opravili tudi analizo razlik glede na spol anketirancev. Pri tem smo ugotovili, da glede na spol anketirancev prihaja do statistično pomembnih razlik pri spremenljivki:

- * V kolikšni meri ste zadovoljni s prizadevanji za varnost s preventivnimi nasveti; ($t = -1,97$; $p = 0,50$), saj moški anketiranci nižje ocenjujejo prizadevanja policistov za varnost s preventivnimi nasveti (srednja vrednost 3,32) kot ženske (srednja vrednost 3,51).

Pregled rezultatov po skupinah spremenljivk (izvedene spremenljivke)

V nadaljevanju smo želeli opraviti tudi pregled ocen anketirancev glede na skupine spremenljivk (izvedene spremenljivke), in sicer po že omenjenih skupinah spremenljivk:

- * Stopnja zadovoljstva z delom policijske postaje.
- * Stopnja varnostnega počutja v kraju bivanja.
- * Stopnja podpore policijskemu delu.
- * Ocena možnosti in želja vplivanja na delo policijske postaje.
- * Stopnja zadovoljstva s posameznimi segmenti dela policijske postaje.

Rezultati odgovorov anketirancev so razvidni iz Tabele: 15.

TABELA 15: ODGOVORI ANKETIRANCEV GLEDE NA SKUPINE SPREMENLJIVK.

	Število odgovorov	Srednja vrednost odgovorov	Standardni odklon
Stopnja zadovoljstva z delom policijske postaje	670	3,48	0,66
Stopnja varnostnega počutja v kraju bivanja	702	3,28	0,50
Stopnja podpore policijskemu delu	694	3,78	0,65
Ocena možnosti in želja vpliva na delo policijske postaje	692	2,62	0,79
Stopnja zadovoljstva s posameznimi segmenti dela policijske postaje	660	3,29	0,62

Kot lahko razberemo iz gornje tabele, anketiranci najboljše ocenjujejo stopnjo svoje podpore policijskemu delu, sledi stopnja zadovoljstva z delom policijskih postaj, nekoliko nižje anketiranci ocenjujejo stopnjo zadovoljstva s posameznimi segmenti dela policijskih postaj in stopnjo varnostnega počutja v kraju bivanja, najslabše pa anketiranci ocenjujejo možnosti in želje po vplivanju na delo policijskih postaj.

V nadaljevanju si še pogledajmo, če obstaja povezanost med starostjo anketirancev in njihovo izobrazbeno strukturo na eni strani ter med omenjenimi skupinami spremenljivkami. Za omenjene skupine spremenljivk smo opravili analizo povezanosti (Pearsonov korelacijski koeficient). Statistično pomembne povezave so prikazane v Tabeli 16.

TABELA 16: IZRAČUN KORELACIJ MED POSAMEZNIMI SPREMENLJIVKAMI.

	Starost anketirancev	Izobrazba anketirancev
Stopnja zadovoljstva z delom policijske postaje		
Stopnja varnostnega počutja v kraju bivanja		
Stopnja podpore policijskemu delu Ocena možnosti in želja vpliva na delo policijske postaje		
Stopnja zadovoljstva s posameznimi segmenti dela policijske postaje	,088*	

Iz gornje tabele lahko vidimo, da se starost anketirancev pozitivno povezuje samo s skupino spremenljivk, ki govori o stopnji zadovoljstva s posameznimi segmenti dela policijskih postaj. To pomeni, da starejši anketiranci bolj pogosto pozitivno ocenjujejo posamezne segmente dela policijskih postaj kot mlajši anketiranci.

Za izvedene skupine spremenljivk smo opravili analizo razlik glede na spol anketirancev. Ugotovili smo, da v nobenem primeru glede na spol anketirancev ne prihaja do statistično pomembnih razlik med anketiranci.

Ugotovitve

Izhajajoč iz gornjih rezultatov lahko zaključimo naslednje:

- * Župani in svetniki občin z najvišjo oceno ocenjujejo zakonitost dela policijskih postaj (3,88), sledi zadovoljstvo z delom policistov policijskih postaj (3,36), nižje ocenjujejo nepristranskost obravnave vseh oseb s strani policijskih postaj (3,24), najslabše pa ocenjujejo uspešnost dela policijskih postaj (3,22). Starejši župani in svetniki bolj pogosto pozitivno ocenjujejo, da policijske postaje obravnavajo vse osebe nepristransko, kot mlajši župani in svetniki, prav tako višje izobraženi župani in svetniki bolj pogosto pozitivno ocenjujejo zakonitost dela policistov policijskih postaj ter nepristranskost obravnave vseh oseb s strani policijskih postaj kot nižje izobraženi župani in svetniki.
- * Župani in svetniki z najvišjo oceno ocenjujejo stopnjo varnostnega počutja v svojem bivalnem okolju podnevi (4,22), nadalje vidimo, da se župani in svetniki v svojem bivalnem okolju ponoči počutijo že precej manj varne (3,75). Tudi podatek o izogibanju določenim predelom mest ali krajev zaradi nevarnosti je relativno ugoden, saj župani in svetniki ocenjujejo, da to počno v manjši meri (1,87). Starejši župani in svetniki se tako podnevi kot tudi ponoči počutijo manj varne v svojih bivalnih okoljih kot mlajši župani in svetniki.
- * Župani in svetniki z najvišjo oceno ocenjujejo njihovo pripravljenost za sodelovanje s policisti policijskih postaj pri reševanju svojih morebitnih varnostnih problemov (4,13), sledi stopnja splošne podpore županov in svetnikov delupolijskih postaj (4,02), nato sledi njihova pripravljenost za sodelovanje s policijskimi postajami pri reševanju varnostnih problemov njihovega kraja bivanja (4,00), najmanj pa so župani in svetniki seznanjeni z delom policijskih postaj v kraju bivanja (2,96).
- * Župani in svetniki relativno zelo nizko ocenjujejo svoje možnosti, da bi vplivali na delo policijskih postaj (2,01), očitno pa so njihove želje po vplivu na delo policijskih postaj bistveno višje (3,24).
- * Župani in svetniki najvišje ocenjujejo zadovoljstvo z zakonitostjo dela policistov policijskih postaj (3,56), sledi zadovoljstvo z vljudnostjo policistov (3,53) in pripravljenost policistov za pomoč posameznikom (3,44). Nekoliko slabše župani in svetniki ocenjujejo prizadevanja policistov za varnost s preventivnimi nasveti (3,35), nepristranskost policistov pri obravnavanju posameznikov (3,30) in hitrost policistov pri ukrepanju v interventnih primerih (3,21).

Najslabše pa župani in svetniki ocenjujejo skrb policistov za oškodovance in žrtve inkriminiranih dejanj (3,20), zadovoljstvo z načinom obveščanja javnosti (2,92) in uspešnost policistov pri preganjanju kršiteljev (2,88). Starejši župani in svetniki bolj pogosto pozitivno ocenjujejo, da policisti uspešno preganjajo kršitelje zakonov, da so policisti pripravljeni pomagati posameznikom in da skrbijo za oškodovance in žrtve inkriminiranih dejanj, kot mlajši. Višje izobraženi župani in svetniki bolj pogosto pozitivno ocenjujejo zakonitost opravljanja nalog policistov in nepristranskost policistov pri obravnavanju posameznikov kot nižje izobraženi, hkrati pa višje izobraženi župani in svetniki manj pogosto pozitivno ocenjujejo uspešnost policistov pri preganjanju kršiteljev zakonov, skrb policistov za oškodovance in žrtve kaznivih dejanj ter prizadevanja policistov za varnost s preventivnimi nasveti, kot nižje izobraženi.

Moški župani in svetniki nižje ocenjujejo prizadevanja policistov za varnost s preventivnimi nasveti kot ženske.

- * Župani in svetniki najboljše ocenjujejo stopnjo svoje podpore policijskemu delu (3,78), sledi stopnja zadovoljstva z delom policijskih postaj (3,48), nekoliko nižje ocenjujejo stopnjo zadovoljstva s posameznimi segmenti dela policijskih postaj (3,29) in stopnjo varnostnega počutja v kraju bivanja (3,28). Najslabše pa župani in svetniki ocenjujejo možnosti in želje po vplivanju na delo policijskih postaj (2,62). Starejši župani in svetniki bolj pogosto pozitivno ocenjujejo posamezne segmente dela policijskih postaj kot mlajši.

LITERATURA

- Bloch, P. B., Weidman, D. R. (1975): *Managing Criminal Investigations*, Washington, Urban Inst., Washington DC.
- Harmon, M. M. (1981): *Action Theory for Public Administration*. Longman, George Washington University.
- Hunter, D. R. (1990): *Three Models of Policing*. *Police Studies*.
- Leclerc, M. (1988): *Principes d'autorité, de commandement et d'éthique au sein des corps policiers*. *Revue Internationale de Criminologie et de Police Technique*, 203 - 213.
- Masterson, K.W. (1989): *Projecting the Police Role in Society*. *The Police Journal*, 62, 4 - 12.
- More, W. H., Wegener, W. F., Miller, S. L. (1999): *Effective police supervision*. Third Edition. Anderson Publishing Co. Cincinnati.
- Richards, G. (1992): *Effective Police - Community Relations are the Cornerstone of the Prevention and Detection of Crime*. *The Police Journal*, 10 - 20.